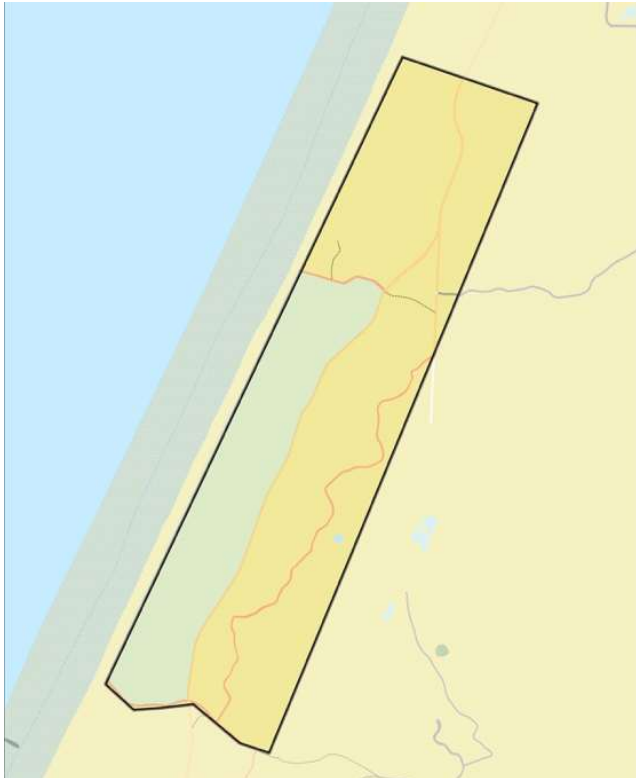

BMP Luchterduinen-Noord 2025

Leo Schaap en Maarten Langbroek

Ligging van Luchterduinen-Noord tegen de provinciegrens aan.
84,5 ha.

Luchterduinen-Noord hoort tot de Boswachterij Noordwijk. Het omvat een groot stuk duin dat in het noorden tegen de provinciegrens aan ligt. Aan de ene kant begrensd door het strand en aan de andere kant door het hek met de Amsterdamse Waterleidingduinen. Ongeveer middendoor loopt het fietspad van de Langevelderslag naar Zandvoort. Met een oppervlakte van 84,5 ha is het groter dan het gemiddelde inventarisatieplot. Het is moeilijk bereikbaar en eigenlijk alleen te doen als ontheffing wordt verleend om er met de auto naar toe te rijden. Dan nog is het een hele klus het te onderzoeken. Tot nu toe is het plot drie jaar volgens BMP normen geïnventreerd, in 2021 door Casper Zuyderduyn (5 bezoeken), 2024 door Maarten

In het voorjaar struinen Tapuiten een poosje rond in hun voormalig broedgebied om daarna door te trekken naar het noorden - ©Leo Schaap

BMP Luchterduinen-noord			
Soort / Jaar	2021	2024	2025
Blauwborst	12	17	19
Boomleeuwerik	7	12	8
Braamsluiper	7	9	5
Dodaars	0	1	0
Fazant	0	0	2
Fitis	7	29	29
Grasmus	25	37	34
Graspieper	17	38	23
Heggenmus	25	27	29
Kievit	1	0	0
Kleine Plevier	2	0	0
Kneu	6	38	23
Koekoek	1	1	0
Koolmees	4	5	4
Krakeend	0	1	0
Kwartel	1	0	0
Meerkoet	0	1	0
Nachtegaal	12	12	19
Oeverzwaluw	7	9	0
Pimpelmees	0	1	0
Rietzanger	0	1	1
Roodborsttapuit	2	17	16
Sprinkhaanzanger	1	7	3
Tjiftjaf	3	2	6
Vink	7	6	4
Wilde Eend	0	0	1
Winterkoning	0	2	7
Zwarte Kraai	0	2	1
Totaal territoria	147	275	234
Totaal soorten	19	23	19

Tabel met de jaren dat het plot afzonderlijk is geïnventreerd.

Langbroek (7 bezoeken) en in 2025 door Maarten Langbroek en Leo Schaap (6 bezoeken). Tussendoor hebben Leo Schaap en George Hageman het gebied bezocht om vooral Blauwborsten te fotograferen. Die komen hier meer voor dan elders. Ook typische duinvogels zoals Graspieper, Nachtegaal, Heggenmus en Grasmus zijn volop aanwezig.

Zoals uit de tabel blijkt is er een groot verschil tussen 2021 en de resultaten van 2024 en 2025. Dit is mogelijk onder andere een gevolg van een lagere telinspanning: 1 bezoek minder aan het gebied. Bovendien bestaat de indruk dat het

struweel en grijsduin in 2021 nog veel te lijden hadden van Damherten. De laatste twee jaar zijn die dankzij beheer sterk afgenomen waardoor herstel is opgetreden. Opvallend is dat sommige soorten op hetzelfde niveau liggen en andere zoals Fitis, Kneu en Roodborsttapuit in 2021 opvallend veel lager scoorden. Casper Zuyderduyn heeft voor de vergelijking nog even naar zijn eigen gegevens gekeken, dank daarvoor.

Voor de zeereep is plaatselijk moeilijk toegankelijk vanwege de uitbundige groei van soms manshoge Duindoorn en het dichte helmgras, vooral aan de westkant, dat bijna tot heuphoogte komt. De steilrand aan de oostelijke kant staat vol met struiken zoals Duindoorn, Vlier, Meidoorn en Wilde liguster. Een paar jaar geleden is de begroeiing op een paar plekken boven op de zeereep weggehaald om verstuiving te stimuleren. De plekken zijn nog herkenbaar maar de verstuiving is niet echt op gang gekomen. Zodra je het fietspad over bent is de toegankelijkheid een stuk beter. Hier groeit de Duindoorn veel minder uitbundig, is laag en in kleine struiken verdeeld. Wilde liguster en Kruipwilg staan tussen het typisch duingrasland (grijsduin) met stuifplekken, veel kruiden, korstmossen en duinriet. De verspreid voorkomende Meidoorns vormen de hoogste begroeiing. Er liggen twee grotere duinplassen in het gebied waar het water lang blijft staan.

Er zitten veel Graspiepers. Let op de lange achterteennagels. Dat is een belangrijk kenmerk van deze soort - ©Leo Schaap

Het aantal soorten en het aantal territoria in het gebied zijn laag in vergelijking met andere inventarisatieplots. Dit komt door de schaarse begroeiing en het ontbreken van hoge struiken en bomen in vooral het oostelijke deel van het gebied. Hoewel de Blauwborst ook in de zeereep voorkomt, vind je ze vooral in het minder begroeide deel tegen de grens met de Amsterdamse Waterleidingduinen. De toename van deze soort zien we overal in het duingebied maar het aantal in deze plot is opmerkelijk hoog. Het dichtbegroeide deel, vooral in de zeereep, biedt een goed biotoop voor Fitis, Nachtegaal en Grasmus. Vooral Fitis en Nachtegaal lijken een voorkeur te hebben voor het afgesloten deel van de zeereep. Hoewel de

Graspieper zich graag in het hoge helmgras aan de strandzijde laat zakken, vind je ze vooral in het opener gebied, oostelijk van het fietspad, net als de Roodborsttapuit. De Heggenmus lijkt een voorkeur te hebben voor de luwte van de oostelijke steilrand van de zeereep. De Kneu is een graag geziene gast in het duin, lastig te inventariseren, maar het aantal in de Luchterduinen is hoog. Hij is overal in het gebied te vinden

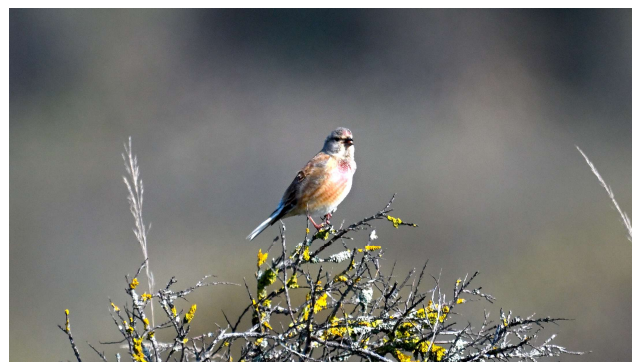

Een paartje Witte Kwikstaart was ook present en liet zich mooi fotograferen - ©Leo Schaap

maar heeft een voorkeur voor de dichtbegroeide delen, vooral in het zuidwestelijke deel van de plot.

Op 30 april werden 11 gangen van de Oeverwalu gevonden in een steile stuifwand. Helaas bleken ze daarna verdwenen en leidde de waarneming niet tot territoria. Pas als ze na 15 mei nog in het gebied zouden zijn, worden ze als zodanig geteld. Hoewel de Witte Kwikstaart op een aantal plekken werd waargenomen en mooi kon worden gefotografeerd, leidde het aantal waarnemingen niet tot territoria. Eén keer werd een paartje Patrijs waargenomen, te weinig voor een territorium. En gedurende het vroege seizoen kozen enkele Tapuiten het gebied om te foerageren om later weer verder te trekken.

Omdat er in 2025 meerdere gebieden met een zeereep zijn geïnventariseerd is het interessant deze plots te vergelijken. Dat is gedaan in bijgaande tabel waarin een aantal typische duinvogels zijn uitgesplitst naar aantal en aantal per 100ha.

De Kneu is een graag geziene gast van het open duin - ©Leo Schaap

De tabel laat duidelijk zien dat het aantal soorten en de dichtheid in de Luchterduinen-Noord laag is. Wel is te zien

dat de dichtheid van Blauwborsten, Roodborsttapuiten en Kneuen er het hoogst is. De plot Noordduinen-West spant de kroon met 33 soorten en een dichtheid van meer dan 500 territoria per hectare. De inventarisatie-inspanning voor dagactieve vogels van Noordduinen-West is bovendien het laagst. De vergelijking gaat in zoverre op

dat alle plots een afgesloten, dichtbegroeide, zeereep hebben maar voor het overige verschillend zijn qua begroeiing, grootte en belasting door recreatie. Het kenmerkende verschil is waarschijnlijk toch dat het grootste deel van Luchterduinen-Noord relatief kaal is en er geen bomen voorkomen.

Vergelijking van typische duinvogels in verschillende BMP plots met de Zeereep 2025								
Naam BMP plot	Luchterduinen-noord		Noordduinen-west		Fazantenslag-west		Oude Golf-west	
Oppervlakte (ha)	84,5		58		41,7		35,7	
	Aantal	Aantal/100ha	Aantal	Aantal/100ha	Aantal	Aantal/100ha	Aantal	Aantal/100ha
Totaal territoria	234	276,9	322	555,2	179	429,3	118	330,5
Totaal soorten	19	-	33	-	28	-	25	-
Blauwborst	19	22,5	6	10,3	1	2,4	0	0,0
Fitis	29	34,3	30	51,7	23	55,2	13	36,4
Grasmus	34	40,2	41	70,7	17	40,8	7	19,6
Graspieper	23	27,2	26	44,8	3	7,2	7	19,6
Heggenmus	29	34,3	38	65,5	15	36,0	12	33,6
Kneu	23	27,2	15	25,9	6	14,4	2	5,6
Nachtegaal	19	22,5	46	79,3	26	62,4	27	75,6
Roodborsttapuit	16	18,9	9	15,5	5	12,0	2	5,6
Sprinkhaanzanger	3	3,6	13	22,4	5	12,0	1	2,8

Tabel ter vergelijking van duinvogels in verschillende plots met een afgesloten zeereep.

Blauwborsten zijn een korte periode heel actief om daarna min of meer te verdwijnen in een meer verborgen leven als er gebroed wordt en er jongen gevoerd moeten worden - ©Leo Schaap